

Liberpensulo

OFICIALA GAZETO DE LA INTERNACIA LIGO DE LIBERPENSULOJ

ĈELOJ de la "Internacia Ligo de Liberpensuloj": Disvastigi esperanton inter liberpensaj rondoj, disvastigi liberan penson, krei kaj presigi liberpensan literaturon en esperanto, aranĝi fakkunvenojn ĉe kongresoj. — La KOTIZO por la Ligo estas laŭplaĉe, sed minimume gmk. 2.— aŭ sama valoro.

Sekretario: Kurt Hubricht, Mariannenstrasse 22, I, Leipzig O 30 (Germanio)

Poŝtĉeka n-o 43808 Leipzig

La gazeto estas por membroj senpage.

Manuskriptojn bonvolu sendi al la sekretario.

Represo de artikoloj permesata nur se oni citas la nomon de nia gazeto. Sendu du pruvekzemplerojn.

AL LIBERPENSULOJ

Pro senlaboreco en multaj landoj granda nombro da membroj ne povis pagi sian kotizon, kaj lastaj numeroj de "Liberpensulo" en la pasinta jaro, bedaŭrinde, ne povis aperi.

Tio kaŭzis ankaŭ malviglecon de propagando en liberpensaj rondoj. La malavaraj donacoj de kelkaj fervoruloj ne estis sufiĉaj por stabiligi la pozicion de nia Ligo. Tio estas bedaŭrinda fakto, des pli, se oni prikonsiderus la progreson de Esperanto inter kreduloj. La anoj de Oomoto, Teozofio, Bibliostudentoj, Bahianoj, Katolikoj Romaj ktp. daŭre eldonas siajn gazetojn kaj pliriĉigas la superstiĉan literaturon en Esperanto. La tuta Biblio estas presita en Esperanto. Oni parolas nun pri traduko de Korano. Ĉu ni liberpensuloj malaperu el Esperantista koncerto? Ni petas niajn membrojn kaj simpatiantojn garanti eldonon almenaŭ de la sola liberpensa internacia gazeto "Liberpensulo", tiom nepre necese por propagando de Esperanto en liberpensaj rondoj kaj por havi objektan pruvon, ke Esperanto estas tiala ankaŭ por Libera Penso. Kaj ĝi ja estas utila.

Estas ĝojiga fakto, ke en kelkaj landoj oni komencis sin interesi pri laboro de nia Ligo. Antaŭ ni kuŝas kelke da atestoj de ŝato por nia gazeto kaj esprimo de bedaŭro pro ĝia neapero lastatempe. Ni streĉas ankoraŭ foje nian kuraĝon kaj eldonas "Liberpensulo"-n en espero, ke ĉiu vera Esperantista-Liberpensulo subtenos nin per sia persona laboro en iu konkreta formo. Esperantisto-Liberpensulo devas esti propagandisto por sia movado, alie tiu ne estas vera ano de ambaŭ movadoj.

Per nia agado, kvankam materie tre limigita, ni instigis la liberpensan mondon pripensi la problemon de internacia lingvo. Rezulte sekvantaj movadoj subtenas nian Ligon: Vrijdenkers Vereeniging, Holando (Unuiĝo de Liberpensuloj), Landesverein der Freidenker, Salzburg, Aŭstrio. (Landa Unuiĝo de Liberpensuloj.) Bund proletarischer Freidenker, Ĉeĥoslovakio. (Unuiĝo de Proletaj Liberpensuloj.) Bund proletarischer Freidenker, Reinlando-Vestfalia.

Kelkaj naciaj liberpensaj gazetoj re-

presis artikolojn el nia presorgano kaj aranĝis Esperanto-lecionojn sur iliaj paĝoj.

Dum la Esperanto Kongresoj estis aranĝitaj fakaj kunvenoj de Liberpensuloj. Ĉe Leningrada Kongresa kunveno ĉe estis reprezentanto, ne Esperantisto, de Sovetia Ateista movado, gazeto "Bezbojnik".

La germana delegitaro de Liberpensuloj, kiu vizitis Sovetion en septembro 1926, havis inter si du Esperantistojn. En Jalta, Krimeo (USSR) ili renkontis niajn fervorajn ligojn geedzoj Yelland el Londono. Estis organizita propaganda kunveno ĉe delegitaro germana, kiu tre favore rilatis al Esperanto.

Dum siaj kongresoj en Eŭropo, Liberpensuloj tuŝis la problemon de internacia lingvo; inter ili la Internacio de Proletaj Liberpensuloj, kunvenintaj en Praha en novembro 1926.

Amikoj! Ĉi tiu jaro estas por ni, laborantaj por la venko de internacia lingvo, jubilea jaro. Antaŭ 40 jaroj la tiam juna D-ro Zamenhof metis antaŭ publiko sian unuan lernolibron, fordonis al la homaro, sen iu materia rekompenco por si, la laboron de sia tuta juneco. La mondo jam profitis de lia granda verko kaj ankoraŭ pli profitos estonte.

Ĉi tiun jaron samideanoj tra la tuta mondo faros donacon al tiu geniulo. Ankaŭ ni liberpensuloj devas havi presorganon en kiu ni esprimos nian honoron al D-ro Zamenhof. Kvankam kredulo, li estis larĝanima homo, kaj inter la dokumentaro de estinta "Libera Penso" troviĝas persona letero de la majstro, en kiu li konsentas ĉeesti la liberpensulan propagandan koncerton de Esperantistoj, organizitan por la 10. aŭgusto 1914 en Parizo. La plej bela formo de honorigo estos pli vigla propagando de Esperanto dum ĉi tiu jubilea jaro. Do, helpu al ni regule presigi nian ŝatatan "Liberpensulo". Por ke tio estu ebla, ni bezonas aliĝojn de kelke da centoj (miloj ne estos rifuzataj) de membroj. "Liberpensulo" flugu al anoj tra la mondo kaj diru al ĉiu pri niaj bezonoj. Sampensuloj helpu tuj, sendante kotizojn kaj donacojn. La kotizo estas laŭplaĉa, sed minimume 2 germanaj markoj.

Ili preĝas ankoraŭ

Dum la lastaj monatoj en 1926 estis eble al mi, pro mia restado en Sovetlando, studi la rusojn rilate al religio. Mi vizitis preĝejojn, kaj en grandaj urboj kiaj Leningrado, Moskvo, Saratovo kaj en vilaĝoj. Pro tio ke mi estas anglo, mi rimarkas aferojn eble komunaj al aliaj landoj, sed ne ĝenerale vidataj en Anglujo. Promenante sur strato mi rimarkas maljunulinon, kiu preterpasante min faris per mano signon de kruco ĉe kapo kaj brusto. Mi demandis al mi kial ŝi tiel salutas min, pro kio mi meritas tian honoron aŭ respekton, kaj konkludis ke ŝi estas speco de sorĉistino. Sed tre baldaŭ mi komprenis kial ŝi tion faris. Post du minutoj alia virino faris signon de kruco, ŝajne al mia edzino kiu paŝis apud mi. "Ah", diris la edzino, "ŝi pensas, ke mi estas la Dipatrino, do salutas min." Mi konsterniĝis kaj ne povis kredi ke iu virino tiel salutas iun aŭ ion. Pli poste mi vidas mezaĝan virinon, kiu krucoŝignas sin kaj mi rimarkas, ke ŝi tion ne faras al mi aŭ al edzino, sed pro tio, ke ŝi preterpasas oficejon de pastro. Mi serĉas kion ili salutas kaj fine rimarkis en ĉirkaŭmuro de tiu oficejo bildon de iu viro, do estis la bildo kiu estis honorata.

Ofte frue matene sonoriloj de preĝejoj ne permesas al mi dormi, la sonorado daŭras ĉirkaŭ dek minutoj. Maljunuloj iras por kisi bildojn. Jen priskribo de rusaj preĝejoj. Konstruaĵo granda kies muroj estas blankaj, tegmentoj verdaj kaj kupoloj kun krucoj sur ili el vera oro, kiuj briletadas en la suno. Grandega riĉaĵo el oro kuŝas dormanta sur tiuj kupoloj. La preĝejoj jam estas en bona stato; la ekleziuloj trovas monon por ripari kaj kolorigi ilin. Ĉe la pordo oni vidas, kiel en tagoj de caro, almuzulojn, kiuj almozpetas de la kreduloj. Ili uzas ĉiujn rimedojn por elvoki simpatian al ilia mizera stato: jen virino malpura, nekombita, en ĉifonoj, kun infano sur la brakoj kaj du aŭ tri geknabetoj ĉe la flanko ĝeme petas monon. Por atingi la

Helpu antaŭenigi la movadon per tuja alsendo de dia kotizo!

pordon oni devas preterpasi almenaŭ dekon da tiaj almozuloj. Kiel ili faris antaŭ milito tiel ili nun faras. Enirinte la preĝejon vi vidas homojn, kiuj faras diversajn aferojn — malriĉuloj iras al la vendistoj de kandeloj kaj aĉetas almenaŭ unu kandelon, kiun ili fiksas en kandelington antaŭ sia favorata bildo aŭ statuo. Mi atente rigardas ĉiun ĉeestanton kaj eniranton. Jen virino tre malriĉa — ŝi alproksimiĝas al bildo, klinas la kapon antaŭ ĝi, surgenuiĝas, tri foje fleksas la korpon ĝis la kapo tuŝas la tegolan plankon, leviĝas kaj aliris al la bildo, kisas ĝin, kaj foriras al alia bildo aŭ statuo por denove daŭrigi tiun gimnastikon. Jen viro, laŭ aspekto inteligentulo, eniras — ni observu lin. Li, kiel la malriĉa virino, aĉetas kandelon (kia granda komerco ĉe la pastroj kaj fonto de enspezo), alpaŝas al iu bildo, kiun li, kredeble, milfoje vidis antaŭe, rigardas al ĝi atente kaj komencas arlekeni. Li, dekon da fojoj, suriras siajn genuojn, tuŝas la plankon frunte, ĉiu foje stariĝas kaj rigardas al la bildo, poste kisas ĝin kaj foriras al apuda bildo aŭ statuo por denove antaŭ ĝi kliniĝadi kaj fini per kiso. Tion li faras al la bildaro en la publika parto de la preĝejo. Vidante tiajn homojn kaj iliajn farojn oni tuj kompatas ilin. Ili estas homoj, kiuj ne kritikis kion ili faras kaj la pastroj ĝis la plej malalta grado ilin stultigas. Ĉion ili faras kiel aŭtomatoj. Interne, la preĝejoj ne estas tre grandaj — neniam seĝoj, la ĉeestantaro staras; viroj ĉe la dekstra flanko, virinoj maldekstre. Antaŭ vi estas alta muro kun pentraĵoj, montrantaj diversajn sanktulojn — antaŭaj caroj kaj pastroj, vestitaj en multkoloraj roboj.

Antaŭ tiu muro, kun interspaco de eble du aŭ tri metroj, staras barilo, kiu rezervas tiun lokon al la pastroj kaj iliaj helpantoj-kantistoj. Tiuj kantistoj ne estas sinceraj eklezianoj, ili nur kantas por salajro, kelkaj mem tion diris al mi. Baldaŭ pordo malfermiĝas en la muro de pentraĵoj, vi vidas altaron lukse ornamitan per objektoj el oro kaj arĝento, kaj antaŭenpaŝas pastro. Tiu viro portas elegantan multekostan robon kaj stolon el drapo kun oraj fadenoj kaj ĉapelon bele ornamitan. Li estas granda — ĉiu pastro senescepte estas granda dika homo kaj la kontrasto inter li kaj liaj klientoj estas treege frapanta. Li posedas fortan profundan voĉon, kiu ŝajne estas lia sola, krom la ĉarlatanismo mem, kapableco. Li aŭtomate diras aŭ kantas la kantiklojn. Li staras kiel reĝo el luksa kortego. La flamantaj kandeloj en oraj aŭ arĝentaj kandelabroj lumigas la preĝejon, kies oraĵoj briladas tra la tuta konstruaĵo. La ceremonio estas farata kiel en tagoj antaŭ pli ol dek jaroj. La ĉeestantaro estas la malnovaj kaj maljunulaj klientoj — malmulte da la nova junula generacio partoprenas en tiuj Diservoj. — La junularo estas okupata en aliaj pli seriozaj aferoj, ili troviĝas en laboristaj kluboj kie ili lernas ion utilan

por la homaro. Por montri la senton de junuloj al la pastraro mi citu kion mi vidis en Saratov. Antaŭ mi promenis du knabinoj, ĉirkaŭ 16 jaraĵ — subite ambaŭ kraĉis sur la trotuaron kaj turniĝis en flankan straton. Momente mi miris kial ili tion faris, sed rigardante sur la alian flankon de la vojo, mi rimarkas, ke pastro alproksimiĝas. Do, ŝajne por eviti malbonsorton ili kraĉis (simila kutimo ekzistas inter geknaboj en Anglujo por eviti malbonsorton pro iu homo aŭ besto) sur la trotuaron kaj nevolis pasi la pastron. Kiam la pastro pasis la turniĝon de la flanko strato, la knabinoj revenis sur la ĉefan vojon kaj antaŭeniris. La pastraro ne estas estimata de la juna generacio. Almozuloj sur stratoj kruccignas sin preĝante, dum homoj ilin preterpasas, kvazaŭ la dirado de preĝoj kaj kruccignado iel helpas ilin. — Tio ne helpas, nur helpas la homoj, kiuj havas monon kaj bonajn korojn. Kelkfoje estas renkontataj kvar aŭ kvin preĝejoj, ĉiuj de la sama ortodoksa eklezio, preskaŭ unu apud la alia, kompreneble, tute ne necesaj por la loĝantoj, sed simple ofic-ejoj por enkasigi monon por la subteno de la parazitaj pastroj. Mi vizitis tombejojn kaj tie troviĝas pastroj, kiuj por havigi al si monon atendas la funebrajn procesiojn. Estas tiom da pastroj, ke ekzistas inter ili konkuro por diri la ritojn super la ĉerko. Jen unu proponas siajn servojn pro tio, ke li scias la plej bonajn preĝojn, jen alia pro tio, ke li postulas malpli da mono por la ceremonio ol aliaj, kaj aliaj pro diversaj kapablecoj siaj. La tuta afero estas unu granda ĉarlatanaĵo. La religio dekadencas en Sovetlando. Gejunuloj jam ne interesiĝas en la senencaĵoj de iluziaj mondoj kaj vivadoj estontaj kaj ne kredas en la bluoj de nehonestaj homoj, kiuj nomas sin pastroj.

E. E. J.

DIO — RACIO

Vi liberpensuloj estas kontraŭ la religioj pro ilia mistikemo kaj fantaziemo, revo pri dio, kaj neatentemo pri la tero kaj vivo. Ĉu ĉiun dion liberpensuloj devas nei? Definitive ne, ne ĉiun. Nome unu, kaj la solan dion ili devas rekogni, ŝati kaj estimi. Tiu dio estas Racio. Kelkaj diras, ke liberpensuloj devas ne akcepti iun dion, sub iu ajn saŭco. Tia kontraŭdiro estas tute ne ĝusta. Oni nomas sin ateistoj aŭ liberpensuloj, ne ĉar oni plezuriĝas en tiu nomo, aŭ sen-sence koleriĝas kontraŭ personoj religiemaj, sed ĉar scienco kaj historio montras al ni devenon de religioj kaj Racio pruvas al ni, ke religia mistikismo estas absurda. Do, ekster Racio aŭ sen Racio ni povas ne kompreni, ke ateismo estas prava aŭ ke mistikismo estas malprava, aŭ batali por ateismo, aŭ refuti mistikismon de religioj. Forĵetante Racion, ni per tio forĵetas nian solan batalilon el manoj kontraŭ religiismo kaj ni perdas

grundon kaj sencon de tuta nia idea laboro kaj ekzisto.

Pro tio vere kaj ĝuste estus deklari: ni liberpensuloj konfesas unu dion, nome Racion, kaj se iu permesos ĝin nei, anstataŭi aŭ forpreni de ni sub iu ajn alia nomo, ĉu liberpenso, ateismo, naturo aŭ io alia, ni defendas tiun dion kaj batalos por ĝi per ĉiuj rimedoj intelektaj. Unu el plej famaj apostoloj de socialismo en Ruslando kaj batalanto kontraŭ carismo Pleĥanov diradis dum siaj paroladoj sprite: "Nenie estas necesa caro krom en la sola loko — en kapo", (rusa proverbo: "Homo sen caro en kapo", — malsaĝulo). Do, "caro en kapo" aŭ Racio estu ĉiam plejforte ŝatata de ni, kiel nia sola dio, pri kiu ni ĉiam malkaŝe kaj solene deklaru: estu por ni neniam aliaj dioj krom ĝi. Eble la legantoj konfuzite pensas, ke aŭtoro vane frapas malfermitan pardon, neniu ja liberpensulo neas Racion. Ankaŭ la religioj neniam laŭte neas Racion, sed en fakto ambaŭ neas ĝin.

Al tiuj, kiuj nomas sin "liberpensuloj" Libera Penso estas en si mem sufera kulto — kaj, efektive, ilia dio. Dum mi opinias, ke por saĝa homo vera dio devas esti ne Libera Penso aŭ io ajn alia, sed sole Racio. La disputo estas esence al kiu dio oni devas fari preferon.

Por ilustrati mian penson, ni prenu ekzemplon el tekniko. Por ke maŝino estu perfekta ĉu libereco aŭ mallibereco estas necesa al ĝi? Inĝeniero diros, ke nek tro granda libereco nek tro granda mallibereco estas necesa por ĝia bona funkciado. Estas necesa nur racia ĝusteco. Sama regulo devas regi ĉiun alian regionon. Oni devas serĉi nek liberecon, nek malliberecon, sed sole racian ĝustecon. Tiun povas liveri al ni nur la sola dio — Racio, kaj nur ĝi. Estu, do, al ĝi ĉiam plej granda gloro!

R. Leliva, Leningrad.

Rim. de Red. K-do R. Leliva ne estas liberpensulo, li estas religulo.

Libera penso esploras libere historion de la homaro, soeian vivon, materion, naturon. Pensante pri tio liberpensulo deduktas sian agadon. Racio gvidas lian penson. Dioj figuras nur en religioj.

Libera Penso ne estas religio.

AVERTO

Lastatempe librejo de Fischbacher en Parizo eldonis verkon de E. Sauvage (Sovaĵ) sub titolo "Vade-mecum du libre-penseur. La pensée libre et la religion" (Gvidlibro de liberpensulo, Libera penso kaj religio).

Supre citita titolo estas malvera kaj malhonesta. La aŭtoro ne estas liberpensulo, sed kristana mistikulo.

Tiu ĉi verko estas troplena de similaj frazoj: "La plej alta Estaĵo", "Nia Dio", "Grandeco senfina", "Sinjoro nia Jesuo-Kristo"...

Oni devas mallaŭdi donon de falsa titolo kaj intencitan erarigon de legantoj.

A. Z.

Decido de Tutpola Katolika Kongreso

Kiel ĉiuj scias, meze de majo en 1926 okazis en Varsovio efektiva tri taga politika revolucio, laŭ instigo de Pilsudski, la ĉefo de la militista potenco en Polio. Tiu revolucio sukcesis renversi la reacion, preskaŭ faŝistan kaj tre koruptan, registaron kaj starigis registaron pli demokratian, kun Moscicki kiel prezidanto de la Respubliko kaj Bartel kiel ĉefministro.

Ĉi nova registaro, kvankam tute ne proleta, sen io espero al profundaj reformoj sociaj, montris sin preta forigi la plej grandan hontajn de nuna tempo, t. e. forigi religiajn persekutojn kaj doni liberecon de konscienco, ankaŭ permesi civilan edziĝon en la estinta rusa parto de Polio. La antaŭaj aŭstria kaj germana partoj ĉi tiun rajton heredis de la konstitucia monarĥio, sed en la antaŭa rusa parto estis daŭrigataj la malsaĝaj leĝoj de la cara monarĥio.

Ŝtata komisiono por konkordigo de land-leĝoj en la tri iamaj partoj de Polio preparis projekton de civila edziĝrajto por meti ĝin antaŭ parlamento. Sed la klerikalaro (pastraro) estas tre potenca ĉe ni. Por efike batali kontraŭ ĉi tiu en la tuta civilizita mondo akceptata formo de edziĝo, ili kunvokis la 28.—30. de aŭgusto pasintan jaron, grandan kongreson — Manifestacion — en Varsovio. Al tiu pure politika antikonstitucia reacia manifestacio ili donis religian karakteron: ili festis pompe 200 jaran jubileon de kanonizo de sankta Stanislav Kostka kaj transporton de liaj relikvoj el urbo Plock al Varsovio. Kunvenis ĉiuj kardinaloj, episkopoj, kaj parohestroj de Polio kun kelkaj dekoj da miloj de kredemuloj por protesti kontraŭ la eŭropigo de Polio.

Iom progresinta homo juĝu la rezoluciojn, kiujn faris tiu kongreso.

1. "Bazante sin sur Dia kaj natura leĝo ankaŭ sur la decidoj de la konstitucio (!) la nuna Tutpola Katolika Kongreso postulas enkondukon de egala edziĝ-leĝo por ĉiuj katolikoj konforme al kanonika (eklezia) leĝo."

Kia impertinenteco! Ĉar la eklezia leĝo NE permesas civilan edziĝon, do oni malpermesu ĝin ankaŭ en la iama aŭstria kaj germana partoj de Polio, tie regu ankaŭ leĝo taŭga laŭ la caro.

Kie ĉerpis ĉi tiu eklezio rajton rompi konstitucion kaj eliri kun siaj leĝoj?

Paragrafo 126a de pola konstitucio ja diras, ke ĉiuj antikonstituciaj leĝoj en 1922 devas esti forigitaj, kaj paragrafo 111a diras: Al ĉiuj civitanoj Libereco de Konscienco kaj konfeso (kredo) estas garantiata.

Sed ni legu rezolucion:

2. "La nuna Katolika Kongreso protestas insiste kontraŭ la li-provo enkon-

duki civilan edziĝ-leĝon kaj ekسدziĝon ĉu devigan ĉu fakultativan."

(Aŭdu, aŭdu, — Eŭropo.)

Jen la "konkordiga" rezolucio:

3. "La ŝtato havas rajton kaj devon determini leĝe pure civilajn konsekvencojn de edzeco, en harmonio kun justeco kaj natura leĝo."

Laŭ tio "natura leĝo kaj justeco" permesas liberecon de konscienco, sekve de civila edziĝo, do la 111-a paragrafo de pola konstitucio devas funkcii, aŭ se

la "natura leĝo kaj justeco" tion ne permesas, tiam la ŝtata konstitucio devas esti forigata kaj restos nur la eklezia leĝo, alivorte — ni reiru al la maluma mezepoko. Bedaŭrinde atmosfero de Meza Epoko ankoraŭ regas en preskaŭ tuta patrujo nia:

la "masona" prezidanto de respubliko estis devigata iri al la kongreso kun siaj ministroj, kaj la nova registaro donis al ĉi reacia, antikonstitucia entrepreno la grandajn salonojn de la varsovia Politekniko! Protesti kontraŭ rompo de konstitucio estas konsiderata kiel ago antikonstitucia.

Ni vidos baldaŭ ĉu la nova registaro submetiĝos ankaŭ sub la piedo de la klerikala reakcio, aŭ ĉu ĝi havos kuraĝon — eŭropigi Polion *Pola Liberpensulo*.

La dua vivo

La sata pastro staras.

Ĉielon montras li:

"Pli bona vivo venos

Post tia vivo-ĉi.

Ne evitebla estas

Ĉagreno kaj mizer'.

Ĉielo rekompencos

Pro malfeliĉ' sur ter'.

Mi estas la agento

De nevidebla Di'.

Per preĝoj al la estro

Vin rekomendos mi.

Ĉielon mi malfermos

Por iom da salajr'.

La nekredemaj brulos

En la infera fajr'."

Ne kredu, kion diras!

Ne plu subtenu lin!

Ne pagu al la pastro,

Ĉar li friponas vin!

Ne pagu plu impostojn

Al netrovebla Di'!

Kaj serĉu la feliĉon

En tiu vivo-ĉi!

A. Rehtz.

Potpurio en la regno de Dio

S-ro Nišimura vojaĝas tra Eŭropo laŭ invito de certa Esperantista grupo kaj reklamadas la intelekto malsanan Onisabura Deguĉi, kiu proklamis sin la enkar-nigita kaj reveninta Kristo. Tiu Mesio en stato "kvazaŭ deliro" de tempo al tempo eliras el sia korpo kaj vagas en infero. Ni tute konsentas, ke estas deliro. La rezulto estas, ke li "benas" la mondon per 66 (el 120) volumojn da plej sensencaj inkubaj rakontoj. Kaj estas en Eŭropo Esperantistoj, kiuj opinias, ke tia lia deliro estas kion la mondo bezonas.

Samtempe en la sama Eŭropo S-ino Annie Besant ĉie reklamadas sian strang-an junulon, kiun ŝi ĉirkaŭkondukas kaj ekspozicias kiel la kriston reenkar-nigit-an. Tiu jam pli inda Mesio de tempo al tempo forlasas sian korpon kaj vagas en ĉielaj landoj. Kiam oni demandas kiel tio estas farata, ŝi klarigas, ke tio estas "io simila al sonĝo". Jes tute simila al sonĝo, ni konsentas. Kaj tio estas de S-ino Besant. Kiam religio kaptas la cerbon, neniu sensencaĵo ŝajne estas tro absurda por ĝi. Kaj tiaj homoj ne trovas malfacilecon esti preparolataj en nia bone informita preso.

Ĉe konferenco de la Asocio de Muzeoj paroladanto diris, ke en Britlando estas proksimume kvar cent muzeoj. Tiu diro, kompreneble, nur rilatis al domoj en kiuj estas konservataj antikvaj objektoj. Sed ekzistas miloj da aliaj domoj ĉie, kiuj ankaŭ povas esti nomataj muzeoj, kie estas troveblaj aliaj specoj de antikvaĵoj — eluzitaj ideoj. Homoj nomas ilin "Domoj de Dio".

Ameriko estas lando, kie la ministroj de dio konstruis al si komfortan neston sub la varma flugilo de amerikaj riĉuloj. Ilia amo estas reciproka. La pastroj blindigas la konscion de popolo por la riĉuloj kaj la riĉuloj siaparte ne avaras monsumojn por pastroj. Miliono da dolaroj rabitaj for de la popolo iras por ĝia blindigo al Sav-armeo, al Biblia Societo, al Kristana Asocio de Junuloj kaj aliaj. Sed nun dio eliris sur komerca vojo. Sur la strato Brodŭej en Nov-Jorko oni povas legi jenan anoncon: "Aĉetu obligaciojn de la templo Brodŭej!"

Dio malsupreniru sur Brodŭej! kaj por savo de viaj animoj enmetu vian monon en tiun dian entreprenon po 5 %.

Via mono estas garantiata de konataj industriistoj kaj grandaj bankistoj.

Aĉetu la obligaciojn kaj helpu ilin vendi! Vi faros aferon profitan."

Tiu mono estas intencita por konstrui templon "nubgratulon". Necesas 4 milionoj da dolaroj en obligacioj. Ankaŭ sufiĉe da blinduloj oni preparis por havigi de ili tiun monon. Dio nun komercas kiel nia legombutikisto, nur grandskale. Homoj volas esti trompataj, diras Romo.

La sanktaj libroj verkita de kristanaj dioj hodiaŭ tute ne taŭgas por racia vivo. Tie kaj ĉi tie aperas protektantoj de diaj sensecaĵoj. Tiuj por savi dian vizaĝon retradukas la Bibliion en lingvo kun stilo kultura. Tiel D-ro Muffat, Anglio, tradukis Bibliion en nuntempa lingvo. La frazon "Donu al ni hodiaŭ nian ĉiutagan panon" li tradukis "Donu al ni hodiaŭ nian panon por morgaŭ". Tiel li korektas la eraran ordonon al kristanoj, ke ili ne pensu pri morgaŭa tago. Samtempe la aserton de vegetaranoj, ke hodiaŭa pano taŭgas por manĝo nur morgaŭ, li enŝovas en la preĝon kaj la gloron pri vegetarana eltrovo fordonas al dio, kion li ne meritus. Por kaŝi, ke la Nova Tes-

tamento sankcias la sklavecon, la vorto "sklavoj" estas tradukita per vorto "servantoj"; kaj la erotikaj kaj malmoralaj frazoj en la Malnova Testamento estas zorge kaŝitaj por doni bonan impreson. En siajn tradukojn la tradukintoj enmetas kion ili ŝatas ke la legantoj komprenu. La veron ili neniam diras al kredantoj. Por vero ili ne ricevos monon.

U. S. S. R.

Hazarde ni renkontis en Jalta, Krimeo, la 21 delegitojn de Tutgermania Unuiĝo de Proletariaj Liberpensuloj, kiuj veturis por ĉeesti Internacian Kongreson de Pro-

letariaj Liberpensuloj en Moskvo, kiu devis okazi la 9-an de septembro. De ili ni eksciis, ke landoj kie regas katolikaj faŝistoj ne donis permesojn al delegitoj de siaj landoj viziti USSR, kaj pro tio oni prokrastis la kongreson ĝis 25 oktobro en Praha. Inter la delegitoj estas du Esperantistoj. La prezidanto de la delegacio ĝentile invitis nin en ilian hotelon kaj donis al ni parolon transdoni saluton de nia Ligo kaj fari paroladon pri Esperanto kaj Liberpensuloj, kiu estis afable tradukita de nia ligano K-do A. Barthel el Saksio. Prezidanto de la partio en respondo favore parolis pri Esperanto kaj promesis fari sian eblon por nia internacia lingvo. *T. Yelland.*

Landrepresentantoj

- Anglio:** F-ino D. White, 166 Church Rd. Upper Norwood, London SE 19.
- Aŭstrio:** E. Hübner, p. Adr. „Freie Weltanschauung“ (Max Tonner), Salzburg, Fürstenweg 24.
- Belgio:** Jan Jacobs, Boomschen Steenweg 444, Antwerpen.
- Blankrusio:** Dim. Snejko, poŝtkesto 33, Minsk.
- Cekoslovakio:** S-ro Theodor Kilian, Jiráskova 317, Dolní Kounice.
- Ĉinio:** Pandišo, N.Y.M.S., Lunghwa, Shanghai.
- Francio:** Emil Gasse, 15 place Gambetta, Le Havre.
- Germanio:** vidu Sekretario (unua paĝo).
- Hispanio:** R. Wood, Calle Molas, 32, 3o, 3a, Barcelona.
- Hungario:** S-ro Hugai Ferenc, Gyöngyös.
- Japanio:** Joshi H. Ishiguro, Koojimachi P. O. Box 1, Tokio.
- Jugoslavio:** S-ro Paskal Bogdanoviĉ, Komixa-Vis.
- Nederlando:** C. F. Everts, Vespuccistraat 124, Amsterdam.
- Polio:** Jan Zawada, ul. Kröla Lesczerynskiego 36 m. 2, Lublin.
- Rusio:** Dunajev, Leningrad, Gubkom Esperantistov, Smolnijprospekt 15, kv. 11.
- Skotlando:** Thomas Crawford, Kelvinhaugstr. 24, Glasgow.
- Svedio:** Einar Adamson, Göteborg, Box 73.
- Turkio:** S-ino. T. Yelland 25/37 rue Keresedje, Pera, Konstantinople.
- Ukrainio:** V. Kolčinski, Kremenčug.
- Usono:** S-ro Karl Fröding, 221, 7th st., Rockford, Ill.

SENNACIULO

Internacia, semajna, 8-paĝa lab. esp-ano organo de Sennacieca Asocio Tutmonda. Raportas pri laborista vivo kaj laborista movado en ĉiuj landoj, pri laborista esperanto-movado ktp. Diskutas pri sociaj problemoj. Informas pri radio, scienco kaj tekniko ktp., ktp. Aktuala — Interesa — Malmultekosta.

Abonprezo: 2 germ. Markoj en 3 monatoj.

Adm.: R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig, O 27

ANONCETOJ

Ĉiu membro rajtas unufoje ĉiujare al trilinea anonceto.

Georg Buna, Gerresheimer Str. 20/I, Düsseldorf (Germanio) serĉas koresp. kun usonaj, anglaj ktp. gesamideanoj.

Kurt Hartmann, Hechtstraße 42/IV, Dresden-N. 6 (Germanio) deziras interŝanĝi fotojn kaj esperantaĵojn kun ĉiuj landoj.

Franz Riedel, Rothenbach No. 6 Kr. Landeshut i. Schles. (Germanio) deziras koresp. kun ĉiuj landaj samideanoj pri temoj liberpensaj. (Ilustr. poŝtkartoj preferataj.)

E. Spiridoviĉ, ĵurnalisto, ul. Liebknechta 45/12, Harkov (Ukrainio Sovetio) ĉiuj demandoj pri antireligia kaj liberpensa movado. Nepre tuj resp.

A. Stahurski, ul. R. Luksemburg 117, Luddinovo (Brjansk gub.) USSR, dez. koresp. pri kontraŭdia movado.

Redakcio de "Bezvirnik" (senkredulo), ukrainlingva monata revuo, favore akceptas interesajn sciigaĵojn pri la kontraŭ-religia movado en ĉiuj landoj. La peranto estas: "Labeŝko — SAT" V. Kolčinski, Kremenčug, USSR.

Centra Klubo je la nomo Karl Marx, Rondeto "Ateist", USSR., Voroneĝ, petas ĉiujn laboristajn kaj lerneajn klubojn ĉe kiuj ekzistas rondetoj de "ateistoj" doni informojn pri sperto de la laboro. Kian programon vi havas? (sendu specimenon). Kia literaturo estas eldonita en via lando pri ateismo? (listo de aŭtoroj kaj mallonga enhavo). Sendu ateistajn ĵurnalojn.

Mit oder ohne Gott

Polemik zwischen Kapuzinerpater Columban, Ehrenbreitstein und dem Präsidenten der IPF Prof. Hartwig, Brünn.

Die Broschüre, 96 Seiten stark, enthält den stenographischen Bericht der sechs öffentlichen Freidenkerversammlungen vom 7. bis 11. Januar 1926 in Essen und Umgebung.

Inhalt: Gott und Gottesleugner / Jesus oder Karl Marx / Das Elend des Lebens und der Glaube an Gott / Kirche und Freiheit.

Preis M. —.80.

Zu beziehen:

Bund proletarischer Freidenker
Rheinland-Westfalen,
Essen a. d. Ruhr, Steeler Str. 17

NOVAJ TEMPOJ

Internacia pedagogia revuo por la nova lernejo

Oficiala organo de TAGE
Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistoj

Specimeno kostas 0.25 mk. g.

Mendu ĉe:

M. Goldberg, Klemmstr. 14 p.,
Leipzig-Connewitz (Germanio)

LIBERPENSULARO

De la sukceso Esperanto dependas ankaŭ la sukceso de niaj celoj. Liberpensuloj-esperantistoj ĉiam celas pravi kaj montri, ke nia lingvo efektive donacas la bonfruktojn al la kulturo. Do, sciante, ke nur per ago ni atingos nian altecon — nepre kaj tuj helpu al la muzeo de fama Petro Kropotkin, per alsendo de libroj, ĵurnaloj, fotoj ktp. (diverslingve), alivorte ĝion rilatantan iemanere la vivon kaj agadon de tiu majesta homo.

Krom tio, la komitato organizita por fondi la muzeon de Mikaelo Bakunin — petas ĉiujn alsendi saman rilate M. Bakunin, ĉar oni intencas aranĝi la ekspozicion je memoro de M. Bakunin ĉe la muzeo de P. Kropotkin.

Ĉiujn sendaĵojn bonvolu direkti laŭ jena adreso:

Muzeo de P. Kropotkin, Kropotkina per. 26, Moskvo, Sovet-Unio.

Kamaradoj dezirantaj ricevi ion rekompence estas petataj komuniki min:

Alexandro Liljer, Brjanskaja, 15—2, Moskvo, Sovjetlando.

Germana Literaturo

Liberpensa — Pacifista
Socialista — Komunista
Sindikata — Vivreforma

Mi liveras laŭ originalprezoj de la eldonistoj. Poŝtelspezoj estas kalkulataj nur duone. Se vi interesas pri iu ajn literatura fako, vi regule senpage estas informata per prospektoj kaj katalogoj pri la novaĵoj en via fako.

Kurt Hubricht, Leipzig O 30,
Marianenstr. 22, Poŝtĉekkonto 43 808